

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Станка Желязкова Козарова
от Катедрата по общо езиковедие и история на българския език,
Филологически факултет,
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'
в област на висше образование 2. *Хуманитарни науки*
професионално направление 2.1. *Филология (Общо и сравнително езиковедие – новогръцки език)*

Автор: *Ирина Божидарова Стрикова*, докторант на самостоятелна подготовка към катедра *Класическа филология* в СУ „Св. Климент Охридски“

Тема: *Показателните именни фрази като анафорични средства в новогръцкия език (в съпоставка с определените именни фрази)*

Представеният във връзка с процедурата комплект материали е в съответствие с разпоредбите на Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Софийския университет и включва всички документи, които се изискват за провеждане на процедурата. Докторантката има пет публикации по темата на дисертацията, с което част от идеите и достиженията на този труд вече са влезли в научно обращение. Авторефератът е съставен в съответствие с изискванията, отразява достоверно основното съдържание на дисертацията и обобщава резултатите от изследването.

Ирина Стрикова е завършила специалност „Новогръцка филология“ в СУ „Св. Климент Охридски“ и има дългогодишен опит в преподаването на новогръцки език на университетско равнище. Това образование и професионален път са отлична основа и среда за развитието на нейния интерес към изследването на новогръцкия език. Тя е насочила своето внимание към въпросите на референцията в езика, в резултат на което ни представя този зрял и задълбочен научен труд, какъвто представлява настоящата дисертация относно показателните именни фрази като анафорични средства в съпоставка с определените именни фрази.

Авторката е запозната много добре с научната литература, отнасяща се до проблемите на анафората – както в общотеоретичен аспект, така и с изследванията в тази насока по отношение на други езици, което ѝ дава възможност за обективен поглед върху разглежданите езикови явления и факти в новогръцкия. За своята разработка тя сполучливо е избрала

когнитивно-лингвистичния подход, при който употребата на референциалните средства се поставя в корелация с когнитивните процеси внимание и памет.

Тъй като досега в новогръцкото езикознание липсва детайлно изследване на употребата на показателните именни фрази в анафорична функция, приносните моменти в настоящата работа са много:

И. Стрикова адаптира към особеностите на новогръцкия език йерархията на референциалните средства, предложена от Гундел, Хедберг и Закарски, и установява мястото в нея на показателните именни фрази спрямо тези с определителен член. Тя разкрива специфичните функции, които новогръцките именни фрази с детерминатор показателно местоимение могат да имат при анафора и поради които могат да бъдат предпочетени пред определените именни фрази.

Въз основа на теоретичните постановки и резултатите от изследвания за други езици, напр. френски, португалски, руски, докторантката построява научна хипотеза за появата и разпределението на двата вида именни фрази в различните случаи на употреба и значение и проверява тази хипотеза върху материала от корпуса, съставен от статии от гръцкия периодичен печат, към който в стремежа си към по-голяма обективност и надеждност на проучването е допълнила и други примери. Критериите, по които са анализирани данните, са тип на антецедента – номинален или неноминален, семантични отношения между антецедента и анафоричната фраза, дължина на анафоричната верига и граматическо число на анафоричната фраза. Първите три от тях са използвани в други корпусни изследвания и прецизният анализ на авторката в повечето случаи потвърждава хипотезите за значението на тези фактори при дистрибуцията на показателните и определените именни фрази при анафора.

Що се отнася до критерия граматическо число, то неговата значимост при анафората досега не е изследвана експериментално и включването му от И. Стрикова представлява новост в този тип проучвания. Това повишава стойността на извода, че определените именни фрази се употребяват в анафора предимно в единствено число, докато за показателните числото не е от значение. Авторката открива причините за тази разлика в двусмислието, което настъпва при множествено число на именните фрази с определителен член и затруднява разбирането на смисъла на съобщението.

В детайлното проучването на корпуса анализът е съпроводен с извеждане на точни количествени данни, което гарантира надеждността и доказателствената стойност на изводите относно реалните тенденции на употреба на двата вида именни фрази в статиите от периодичния печат.

Към достоинства на работата бих отнесла и внимателното отношение към терминологията и стремеж към използване и налагане на ясни и еднозначни термини, които изключват двусмислие и погрешна трактовка. За пример ще посоча обосновката за

предпочитането на термина *номинализация* вместо *текстов дейксис* за означаване на референцията с именни фрази към неноминални изрази.

Дисертационният труд съдържа научни резултати, които представляват оригинален принос в изследването на новогръцкия език, и отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Софийския университет. Той показва, че докторантката Ирина Стрикова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност *Общо и сравнително езикознание (Новогръцки език)* и демонстрира качества и способности за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради това убедено давам своята ***положителна оценка*** за дисертационния труд и ***предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’*** на Ирина Божидарова Стрикова.

01. 12. 2017 г.

доц. д-р Станка Козарова